

75 tips fra bogen **Shaping Text**

Rasmus Hetoft

GD2, DMJX

November 2018

01

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

Man bør skabe spænding og kontrast i sin sideopsætning for at guide læseren i den rigtige retning og skabe fokus på det væsentligste.

02

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

En god designer skal have sans for dramatik; der udspiller sig et drama på ethvert opslag.

03

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

Ved emballagedesign: Bryd klichéen
– og lav noget, der skiller sig ud fra
konkurrenterne på hylderne.

04

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

Ved bogdesign: Skil dig ud og gør whatever works. Tør være anderledes! Eksempel: Hvis det er klichéen at bruge en skriveskrift, brug da en geometrisk sans-serif.

05

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

En identitet består af meget andet end kun et logo og er et job for professionelle designere.

06

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

Infografik skal være ligetil at forstå –
ikke overkompliceret. Keep it simple!

07

SHAPING TEXT
WAYS OF READING

Ved webdesign: tænk over
skalerbarhed, eventuelt grids til
typografi, og undgå tekst i billeder
(og især Flash).

08

SHAPING TEXT
ORGANISING & PLANNING

I dag bliver der produceret massevis af lettering og lignende, som ikke er henvendt til kunder, men til „typonørder.“

09

SHAPING TEXT
ORGANISING & PLANNING

Print ud. Det kan være svært at bedømme designs kun ved at se på en skærm. Grids og templates kan desuden hjælpe med konsistens.

10

SHAPING TEXT
ORGANISING & PLANNING

System og struktur kan være rigtig brugbart i grafisk design.

11

Grids kan være et godt værktøj til design og typografi – men er ikke strengt nødvendigt med vor tids teknologi.

12

SHAPING TEXT
ORGANISING & PLANNING

Det gyldne snit, Fibonacci og „Rule of thirds“ kan være et godt virkemiddel til at skabe fængende og interessante kompositioner.

13

SHAPING TEXT
ORGANISING & PLANNING

Grids kan være et godt redskab, men man skal være i stand til at bryde dem. Nogle gange kan lidt uorden være en god ting!

14

At have et synligt grid kan være et effektivt visuelt virkemiddel for at understrege strukturen.

15

Grids i webdesign kan være en god hjælp ift. skalerbarhed og mobile enheder. Men kun vertikal opdeling, da webdesigns som udgangspunkt er skalerbare i højden.

16

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Gode skrifttyper garanterer ikke godt design, og selv med middelmådige skrifter kan man skabe godt design.

17

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Følg ikke blindt nuværende trends i forhold til skriftvalg, men sæt dig ind i det, du gerne vil udtrykke.

18

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Kend forskellen på skrifter egnet
til brødtekst og displaybrug.

19

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Der er væsentlige forskelle på ordene „skrifttype“, „skriftfamilie“, „skriftsnit og -vægt“ og „font“.

20

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Nogle skrifter er såkaldte superfamilier og indeholder et hav af snit, vægte og bredder.

21

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Kend forskellen på ægte kursiver
og slanted/oblique.

22

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Skriftens terminologi stammer
fra blyets tid – og ordet „serif“ er
oprindelig af hollandsk afstamning!

23

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Den faktiske x-højde er en vigtigere faktor for læsbarhed end den specifikke punktstørrelse.

24

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Vox-inddelingen af skrifttyper er stadig brugbar i dag og blev senest opdateret i 2011.

25

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Skrifttyper kan også klassificeres
efter bredpen- eller spidspenbaseret.

26

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Nogle skifter er baseret på gamle, håndskrevne tekster, mens andre bliver tegnet fra bunden i dag.

27

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Det latinske alfabet stammer fra Trojannersøjlen, og det var først med det karolingiske minuskel, at kombinationen af minuskler og majuskler blev populært.

28

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Gotiske (fraktur) skifter forbindes
bl.a. med heavy metal, gangsters og
nazisme.

29

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Mange af de skifter, vi bruger til brødtekst i dag, trækker rødder til renæssanceskriften Jenson, som kan dateres tilbage til 1400-tallet.

30

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Didone-skrifterne (mest kendt er Didot og Bodoni) er en videreudvikling af transitional skrifter som eks. Baskerville.

31

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

1900-tallet bød på stor udvikling inden for reklame, hvilket frembragte utallige displayskrifter.

32

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Op igennem 1900-tallet opstod mange stilarter, hvilket samtidig betød utallige former for displayskrifter.

33

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Modularitet i skrifter kan være et interessant visuelt virkemiddel, omend det sjældent gør gavn for læsbarheden.

34

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Helvetica har siden 1960'erne været den mest udbredte sans-serif-skrift på markedet og har utallige kloner og imitationer.

35

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Sans-serif skrifter var op til de tidlige 90'ere ikke specielt egnede til brødtekst, men dette har ændret sig meget de senere år.

36

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Skrifter til brødtekst har også gennemgået en enorm udvikling, og der kommer konstant nye skrifter til.

37

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Optisk justering kan være en udfordring med digitale skrifter, men flere nyere skrifter tager højde for dette ved at have flere versioner – dette ses bl.a. i Freight.

38

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Når man skal udvælge skrifttyper til projekter, kan mange faktorer spille ind, og det kan være en fordel at lave lister med for og imod.

39

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

At kombinere skrifttyper er ingen eksakt videnskab, og der er flere veje til et godt resultat. Det kan fungere godt at kombinere skifter med samme proportioner og x-højde.

40

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Det kan tilføre et projekt noget helt særligt, hvis man tegner bogstaver specifikt til projektet, i stedet for at benytte en eksisterende skrifttype.

41

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Lettering har fået et comeback
og vælges i større grad i dag end
nogensinde før.

42

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Der findes et hav af distributører af skrifttyper – og man skal være opmærksom på licensaftaler, når man benytter skrifttyper.

43

SHAPING TEXT
KNOWING &
SELECTING TYPE

Skript på skærm kan give problemer med at opnå en skarp rendering, hvorfor nogle skrifter indeholder såkaldte „hints“, som fortæller, hvordan skrifter skal vises.

Webfonts tillader brugen af specifikke skrifttyper online, og der findes adskillige udbydere; de mest udbredte er Adobe's Typekit og Google Fonts.

45

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Det er altid godt at kende til de typografiske regler – og at have en grund til eventuelt at bryde dem.

46

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Afsnitsformatering er alfa omega for at opnå den bedst mulige læsbarhed og et harmonisk skriftbillede.

47

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Justeret tekst eller venstretillet er ofte mest brugbart, men tjek altid for floder og ordddelinger ved justeret.

48

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Afsnitsopdelinger kan udføres på flere måder; den mest hyppige i store tekstmængder er med et indryk svarende til en em (skriftens punktstørrelse).

49

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Når man designer skrifttyper og kigger på skriftbilleder, er det et godt værktøj at fokusere mere på rummet i og imellem bogstaverne end „det sorte“.

50

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Spatiering og knibning er vigtigt at have for øje, når man designer skifter og opsætter tekst, og antallet af knibningspar kan variere meget fra skrift til skrift.

51

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

OpenType-formatet rummer features og et karaktersæt, der langt overskrider mulighederne i PostScript og TrueType.

52

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Small caps kan være et godt virkemiddel til at skabe forskelle i typografien.

53

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Ligaturer er samlinger af to (eller flere) bogstaver, og kan både bruges af nødvendighed (ved f i = fi) eller som stilistiske alternativer.

Citationstegn og binde-/tankestreger varierer fra land til land, og det er vigtigt at respektere reglerne i det sprog, man formaterer tekst i.

55

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Skrifttyper kan indeholde mange former for tal, som tillader, at man benytter den form, der er passende for sammenhængen.

56

SHAPING TEXT
TYPOGRAPHIC DETAIL

Det er vigtigt, at man justerer teksten til formålet og eksempelvis tager højde for negativ overstråling ved hvid tekst på sort baggrund eller visning på lysskilt.

57

Som designer skal man være bevidst om sin rolle – hvad enten det er at være neutral eller skabe visuel interesse i emnet.

Man kan ikke ,ikke‘ designe – og
en professionel designer bør kunne
kommunikere enhver slags indhold
på alle måder.

59

SHAPING TEXT
DESIGN STRATEGIES
& CONCEPTS

Man skal være bevidst om den
hårfine grænse mellem inspiration
og plagiering.

60

SHAPING TEXT
DESIGN STRATEGIES
& CONCEPTS

Logodesigns skal ikke være for komplekse – men for meget simplicitet kan skade genkendelsesevnen og opfattelsen af virksomhedens værdier.

For store virksomheder kan det være en udtryksmæssig og økonomisk fordel at få speciallavet skrifttyper, som kun de kan bruge.

Moderne teknologier har gjort det let at få skrift ud i tre dimensioner, eksempelvis via 3d-print.

Brugen af 3d-effekter og dybde skal kun bruges med omtanke – men kan skabe interessante udtryk, hvis udført rigtigt.

Animeret skrift er allerbedst, når visuel effekt og rytme går hånd i hånd med typografisk snilde.

65

SHAPING TEXT
DESIGN STRATEGIES
& CONCEPTS

I en tid, hvor verden i stigende grad bliver digital, søger flere tilbage til det analoge og håndlavede udtryk.

66

SHAPING TEXT
TYPE & TECHNOLOGY

Gutenbergs opfindelser i ca. 1450 har dannet grundlag for al trykning, som vi kender det i dag.

Bogtrykning var længe en hemmelig kunst, og i næsten 400 år skete der ingen større udviklinger i teknologien.

Bogtryk af „den gamle skole“ er en omfattende proces, der kræver tid og tålmodighed.

Litografi er moderen til offsettryk og gjorde det lettere og hurtigere end tidligere at kopiere værker.

70

SHAPING TEXT
TYPE & TECHNOLOGY

Industrialiseringen var med til at sætte skub i udviklingen, og dette medførte fremskridt og højere hastigheder inden for trykning.

71

Maskinerne Linotype og Monotype var revolutionerende gennembrud inden for særligt avistryk, hvor hastigheden var allervigtigst.

Fotosætning var endnu et bud på en trykketeknik, som blev udbredt med blandet succes i 1950'erne og 60'erne.

Letraset gjorde det let at skabe displaytypografi, hvorved man undgik begrænsningerne og priserne ved traditionelt bogtryk.

1970'erne og 80'erne var en frustrerende periode for sætterne, og mange blev overhalet af den digitale udvikling, bl.a. af Apple.

75

SHAPING TEXT
TYPE & TECHNOLOGY

Der findes hundredtusindvis af digitale skifter klar til download – og som designer bør man nøje overveje sine skriftvalg.
